Lietas arhīva Nr. 1-0099-18/20
ECLI:LV:KURT:2018:0502.169009918.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Saldū 2018.gada 2.maijā

Kurzemes rajona tiesa
tiesnese Selga Lapejeva, ar tiesas sēdes sekretāri Elīnu Gudrupu,
piedaloties juridiskās personas, kuru sauc pie administratīvās atbildības, sabiedrības ar ierobežotu atbildību nosaukums./pārstāvim valdes loceklim /pers. A/,
izskatīja no Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes saņemto administratīvā pārkāpuma lietu, kurā juridiskā persona sabiedrība ar ierobežotu atbildību "nosaukums./.", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiek saukta pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.^{8}panta.

Aprakstošā daļa

2015.gada 21.aprīlī plkst.12.30 Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvalde, veicot datorprogrammu legalitātes pārbaudi sabiedrības ar ierobežotu atbildību "nosaukums./(turpmāk – SIA "nosaukums./ nosaukums./reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, uzņēmējdarbības veikšanas vietā /adrese/, konstatēja, ka uzņēmuma datorsistēmās tiek uzglabātas 17 komerciāla rakstura datorprogrammas - MS /pers. C/ 2010 (divas vienības), MS /pers. C/ 2013 (trīs vienības), /pers. D/ 7.0 Professional (trīs vienības), /pers. E/ (piecas vienības), /pers. F/ 2012 (viena vienība), /pers. F/ 2014 (viena vienība), Able 2/pers. G/ 9.0 (viena vienība), /pers. H/ (viena vienība), ar ko pārkāptas autoru tiesības uz to izmantošanu, ko veicis komersants. Tādējādi SIA "nosaukums./ir pārkāpusi Autortiesību likuma 68.panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumus.

Ar šādu rīcību SIA "nosaukums./ir izdarījusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - Latvijas/KK) 155.^{8}pantā paredzētu administratīvo pārkāpumu.

Motīvu daļa

Juridiskās personas, kuru sauc pie administratīvās atbildības, SIA "nosaukums./pārstāvis valdes loceklis /pers. A/ tiesas sēdē atzina administratīvā pārkāpuma protokolā konstatētos faktus un paskaidroja, ka uzņēmumā bija izveidojusies situācija, ka jebkuram darbiniekam ir bijusi iespēja uzņēmuma datorā no interneta uzinstalēt sev vēlamo datorprogrammu. Līdz ar to pārbaudes laikā uzņēmuma datoros tikušas konstatētas darbinieku vajadzībām nepieciešamās datorprogrammas bez licences, kuras uzņēmuma komercdarbībā nav izmantotas. Šobrīd pārkāpuma sekas ir novērstas, ir nodrošināts, lai uz uzņēmuma datoriem nebūtu iespējams patvaļīgi uzstādīt kādu datorprogrammu, par to ir atbildīgs datorsistēmu administrators. Par šādu iespēju iepriekš nebija zinājis, taču atzīst, ka no kļūdām mācās un izdara secinājumus.

Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies, par tiesas sēdi iestāde informēta. Tiesā saņemts iestādes lūgums par lietas izskatīšanu bez iestādes pārstāvja klātbūtnes. Pie šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka lietu iespējams izskatīt bez iestādes pārstāvja klātbūtnes, jo nepastāv Latvijas/KK 289.^{11}panta pirmajā daļā paredzētie apstākļi, kas nepieļautu lietas izskatīšanu.

Atbilstoši Latvijas APK 272.pantam institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Latvijas/KK 155.^{8}pantā paredzēta administratīvā atbildība par autortiesību vai blakustiesību pārkāpšanu. Tā ir blanketa likuma norma, kas nozīmē, ka ir speciāls likums, kura konkrētu prasību neievērošana vai pārkāpšana veido Latvijas/KK 155.^{8} pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvu. Līdz ar to administratīvā pārkāpuma protokolā jābūt norādītai konkrētai speciālā likuma normai, kas ir pārkāpta, kā arī jānorāda, ar kādām tieši darbībām un ar kādiem objektiem tas izdarīts.

Latvijas/KK 243.panta pirmā daļa paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā.

Latvijas/KK 243.panta piektā daļa noteic, kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. No minētā panta astotās daļas izriet, ka iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Saskaņā ar Latvijas/KK 243.^{1}pantu pierādīšanas līdzekļi administratīvā pārkāpuma lietā ir pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi; personu liecības; eksperta atzinums; kompetentās institūcijas atzinums; dokuments, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā formā; elektroniskie pierādījumi; procesuālajās darbībās rakstveidā vai citā veidā nostiprinātās ziņas par faktiem; lietiskie pierādījumi.

Noklausoties SIA "nosaukums./pārstāvja paskaidrojumus un izvērtējot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, tiesa uzskata, ka SIA nosaukums./." darbībā ir Latvijas/KK 155.^{8}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas bez SIA "nosaukums./pārstāvja paskaidrojumiem pilnībā pierādīts ar rakstveida pierādījumiem lietā.

No lietas materiāliem redzams, ka 2015.gada 24.aprīlī Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldei sniegtajā paskaidrojumā juridiskās personas, kuru sauc pie administratīvās atbildības SIA "nosaukums./ nosaukums./valdes loceklis /pers. A/ arī ir norādījis, ka uzņēmums atzīst, ka nav veltījis nepieciešamos līdzekļus un spēkus datorprogrammu un datortsistēmu drošības nodrošināšanai. Uzņēmums apzinās visus pieļautos pārkāpumus intelektuālā īpašuma izmantošanā un visīsākajos termiņos veiks radikālus pasākumus visu pārkāpumu novēršanā (lietas 22. - 23.lapa).

2018.gada 9.martā Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes 3.nodaļas galvenais

inspektors sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC 324700, kurā konstatēti pārkāpuma faktiskie un juridiskie apstākļi (lietas 5.lapa).

Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes 3.nodaļas vecākās inspektores 2018.gada 5.marta ziņojumā norādītais apstiprina, ka 2015.gada 26.maijā uzsākts kriminālprocess Nr.11816006515 pēc Krimināllikuma 148.panta trešās daļas par iespējamu autortiesību pārkāpšanu, bez tiesību subjektu atļaujas komerciālos nolūkos reproducējot un izmantojot nelicencētas datorprogrammas lielā apmērā, kas konstatēts 2015.gada 21.aprīlī SIA "nosaukums./uzņēmējdarbības veikšanas vietā /adrese/ (lietas 6. - 7.lapa).

Pārbaudē konstatēto apstiprina 2015.gada 21.aprīļa mantu apskates protokolu, datora/datorsistēmas apskates protokolu un datorā uzstādīto programmu apskates protokolu kopijas (lietas 27. - 54.lapa).

Ar Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes 3.nodaļas vecākās inspektores 2017.gada 28.decembra lēmumu par kriminālprocesa Nr.11816006515 izbeigšanu nolemts izbeigt kriminālprocesu Nr.11816006515 noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ, atcelt 2016.gada 12.aprīļa lēmumu par procesa uzsākšanu piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai SIA "nosaukums./datorsistēmas Nr.1, Nr.2, Nr.3, Nr.4, Nr.5, Nr.7, Nr.8, Nr.9, Nr.S atdot uzņēmuma valdes loceklim /pers. A/, izdalīt kriminālprocesa Nr.11816006515 materiālu kopijas par /pers. M/ un /pers. N/ darbībām, pārkāpjot autortiesības, kad bez tiesību subjekta atļaujas tika reproducētas datorprogrammas, par ko paredzēta atbildība Latvijas/KK 155.^{8}pantā (lietas 9. – 11.lapa). Ar Saldus rajona prokuratūras prokurores 2018.gada 26.februāra lēmumu par lēmuma par kriminālprocesa Nr.11816006515 izbeigšanu precizēšanu nolemts lēmuma par kriminālprocesa Nr.11816006515 izbeigšanu rezolutīvo daļu papildināt ar 4.^{1}punktu, tas ir, no kriminālprocesa Nr.11816006515 izdalīt materiālu pret SIA "nosaukums./par autortiesību pārkāpšanu, par ko paredzēta administratīvā atbildība Latvijas/KK 155.^{8}pantā un izdalīto materiālu nosūtīt administratīvās lietvedības uzsākšanai kompetentai institūcijai (lietas 8.lapa). Ko apstiprina arī inspektores 2018.gada 5.marta ziņojumā norādītā informācija (lietas 6. – 7.lapa).

Saskaņā ar Autortiesību likuma 4.panta 1.punkta noteikumiem, autortiesību objekts neatkarīgi no izpausmes formas un veida ir literārie darbi (grāmatas, brošūras, runas, datorprogrammas, lekcijas, aicinājumi, ziņojumi, sprediķi un citi līdzīga veida darbi).

Autortiesību likuma 40.panta pirmā daļa noteic, lai iegūtu darba izmantošanas tiesības, darba izmantotājiem attiecībā uz katru darba izmantošanas veidu un katru darba izmantošanas reizi jāsaņem autortiesību subjekta atļauja. Ir aizliegts izmantot darbus, ja nav saņemta autortiesību subjekta atļauja, izņemot likumā noteiktos gadījumus. Minētā panta otrā daļa noteic, ka autortiesību subjekta atļauja tiek izsniegta gan licences līguma, gan licences veidā.

Savukārt Autortiesību likuma 68.panta pirmās daļas 1.punkts prezumē, ka par autortiesību un blakustiesību pārkāpumu uzskatāma darbība, ar kuru aizskartas autortiesību un blakustiesību subjekta personiskās vai mantiskās tiesības, to skaitā, autortiesību un blakustiesību objektu fiksācija, to publicēšana, publiskošana, reproducēšana un izplatīšana jebkādā veidā bez autortiesību un blakustiesību subjekta piekrišanas.

Autortiesību likuma 71.pants noteic, ka atkarībā no autortiesību vai blakustiesību pārkāpuma rakstura un tā sekām persona, kura prettiesiski izmantojusi autortiesību vai blakustiesību objektu, saucama pie likumā noteiktās atbildības.

Izvērtējot minētos pierādījumus to kopumā un savstarpējā saistībā, ir pilnībā pierādīts, ka SIA "nosaukums./veica datorprogrammu izmantošanu, bez legālas izcelsmes dokumentiem, tas ir, bez Autortiesību likuma 40.panta pirmajā daļā noteiktā autortiesību subjekta atļaujas, tādējādi pārkāpa Autortiesību likuma 68.panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumus un ar savu rīcību SIA "nosaukums./izdarīja administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas/KK 155.^{8}pantā.

Lai nostiprinātu likumību un novērstu tiesību pārkāpumus SIA "nosaukums./saucama pie administratīvās atbildības, uzliekot administratīvo sodu Latvijas/KK 155.^{8}pantā juridiskai personai noteiktās soda sankcijas ietvaros.

Nosakot sodu, tiesa saskaņā ar Latvijas/KK 32.pantu ņem vērā pārkāpuma raksturu, tā izdarīšanas apstākļus, atzīstot, ka izdarītais pārkāpums ir apdraudējis tautsaimniecības intereses tirdzniecības, pakalpojumu sniegšanas un finanšu jomā. Kā arī ņem vērā to, ka SIA "nosaukums./ir novērsusi pārkāpumu, sabiedrība savā komercdarbībā izmanto datorprogrammas, kuru izmantošanai ir iegādājusies licences, nodrošinājusi, lai pārkāpums neatkārtotos, kā tiesas sēdē paskaidroja sabiedrības valdes loceklis, ir nodrošināts, ka neviens darbinieks uz uzņēmuma datoriem patvaļīgi vairs nevar reproducēt datorprogrammas bez licences. Tāpat nosakot sodu, tiesa ņem vērā, ka lietas izskatīšanas gaitā netika iegūti pierādījumi tam, ka SIA "nosaukums./iepriekš būtu sodīta par autortiesību vai blakustiesību pārkāpumiem.

Saskaņā ar Latvijas/KK 33.panta pirmās daļas 1.punktu atbildību mīkstinošs apstāklis ir tas, ka SIA "nosaukums./pārstāvis vainu pārkāpuma izdarīšanā atzina un nožēloja izdarīto.

Saskaņā ar Latvijas/KK 34.pantu atbildību pastiprinoši apstākļi lietā netika konstatēti.

Izvērtējot visus lietā konstatētos apstākļus to savstarpējā sakarībā, ņemot vērā lietā konstatēto atbildību mīkstinošo apstākli, to, ka atbildību pastiprinoši apstākļi netika konstatēti, tiesa atzīst, ka administratīvā soda mērķi ir iespējams sasniegt SIA "nosaukums./ nosaukums./." piemērojot panta sankcijā noteikto naudas sodu tuvāk sankcijas minimālajam apmēram.

Latvijas/KK 155.^{8}pantā noteiktā soda sankcija par nelikumīgu darbību veikšanu ar autortiesību vai blakustiesību objektiem paredz konfiscēt autortiesību un blakustiesību pārkāpuma objektus un to nesējus.

No lietā esošā Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes 3.nodaļas vecākās inspektores 2017.gada 28.decembra lēmuma par rīcību ar izņemtajiem priekšmetiem kriminālprocesā Nr.11816006515 izriet, ka programmas, kuru legalitāti SIA "nosaukums./." nespēja apliecināt, ir iznīcinātas (lietas 12.-15.lapa). Pārbaudes laikā izņemtie lietiskie pierādījumi – datorsistēmas Nr.6/1 cietais disks "Samsung" ar sērijas Nr.SNr./ un datorsistēmas Nr.6/2 cietais disks '/pers. P/' ar sērijas /pers. R/2Nr. pievienoti administratīvās lietvedības pret /pers. M/ un /pers. N/ materiāliem (lietas 9.-12.lapa).

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā konfiskācija nav piemērojama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Latvijas/KK 26., 213. un 289.^{16} pantu, tiesa

n o s p r i e d a

sabiedrību ar ierobežotu atbildību "nosaukums./reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, atzīt par vainīgu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.^{8}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīt ar naudas sodu 100,00 EUR (viens simts *euro* 00 centu) apmērā.

Naudas sods nomaksājams 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma izsniegšanas dienas jebkurā bankā ar norādi: Valsts kase, reģ.Nr.90000050138, saņēmējs - Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konta Nr.LV34TREL1060191011100, maksājuma mērķis: protokols Nr.PC 324700, lietas Nr.169009918. Naudas soda nomaksas kvīts iesniedzama Kurzemes rajona tiesas kancelejā, Saldū, Tūristu ielā 3.

Spriedumu var pārsūdzēt Kurzemes apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas tiesas kancelejā, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Sprieduma pieejamības diena 2018.gada 2.maijs.

Tiesnese S.Lapejeva